

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: GŽ.91/05
Brčko, 14.06.2005. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Lucić Josipe kao predsjednika vijeća, te Gligorević Ruže i Kadrić Zijada kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca M. S. iz B., zastupanog po punomoćniku O. M., advokatu iz B., protiv tuženog Brčko Distrikta BiH, koga zastupa punomoćnik E. B., dipl. pravnik iz Kancelarije za zastupanje, radi povrata stvari i sticanja bez osnova, vsp. 434.787,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P.311/02-I od 17.08.2004. godine, na sjednici vijeća održanoj 14.06.2005. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog Brčko Distrikta BiH se uvažava, presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P.311/02-I od 17.08.2004. godine PREINAČAVA, tako što se tužilac M. S. iz B. u cijelosti odbija sa tužbenim zahtjevom.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom obavezan je tuženi Brčko Distrikt BiH da tužiocu M. S. iz B. preda u posjed i slobodno raspolaganje njegovu zlatarsku opremu i zlato i to slijedeću opremu: mašina za graviranje velika "Gravograp" 1 kom.; mašina za graviranje burmi "Gravograp" 1 kom.; mašina za graviranje "Elma" 1 kom.; električna presa – Ekcentrik 1 kom.; ručna presa 1 kom.; sto za poliranje sa motorom i usisivačem – monofazni 1 kom.; sto za poliranje sa motorom i usisivačem – trofazni 1 kom.; velika VALC mašina "Cavallini" monofazna 1 kom.; velika VALC mašina "Cavallini" trofazna 1 kom.; Ultrasonic marke "Elma" 1 kom.; jedan set za topljenje zlata sa 2 el.peći; veliki aparat za elektrolizu i pozlaćivanje 1 kom.; velika mašina sa dijamantskim noževima za graviranje burmi i narukvica marke "Fov" 1 kom.; stolna bušilica električna 1 kom.; mašina za proširivanje i smanjivanje burmi "Elma" 1 kom.; velike stone makaze za lim 1 kom.; male stone makaze za lim 1 kom.; mašina za ravnanje (peglanje) i rastezanje burmi sa valjcima 1 kom.; mala ručna VALC mašina sa valjcima 1 kom.; razni šablonski valjci za burme i narukvice 40 kom.; razni alati (štance) za ogrlice i narukvice 40 kom.; alati za minduše – raznih oblika 15 kom.; stolni električni motor za bušenje 1 kom.; razni sitni alati, kliješta, makaze, čekići, razni šabloni za prstenove; stolna italijanska vaga do 1 kg. 1 kom.; aparat za letovanje na bazi alkohola 1 kom.; veliki bubanj za poliranje 1 kom.; veliki sef (kasa) 1 kom.; špingl presa 1 kom. proizvodnje 1985.; mašina za narukvice i izvlačenje žice 1 kom.; mašina za proširenje narukvica 1 kom.; mašina za smanjenje burmi 1 kom.; mašina za peglanje burmi 1 kom.; dva žiga za upisivanje u zlato; pištolj za

bušenje ušiju; aparat za ispitivanje dijamanta – dijamant detektor 1 kom.; aparat za bušenje sa anšikom 1 kom.; dvoje stolne ručne makaze; dva motora za poliranje; te zlato 14 karatno ukupno 5.713,00 grama i razno drago kamenje i to: rubini, safiri, smaragdi, biseri i dijamanti.

Istom presudom odbijen je alternativno postavljeni tužbeni zahtjev tužioca koji glasi: "Obavezuje se tuženi Brčko Distrikt BiH da tužiocu M. S. iz B. na ime vrijednosti izuzete opreme, zlata i dragog kamenja isplati novčani iznos i to na ime opreme i mašina iznos 183.400,00 KM; a na ime zlata, zlatnog nakita, ukrasnog kamenja, srebra i drugog nakita iznos od 251.385,00 KM, odnosno ukupan iznos od 534.785,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe 16.07.2002. godine, pa sve do isplate".

Tuženi je obavezan da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 54.302,00 KM, a sve u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv ove presude žali se tuženi Brčko Distrikt BiH iz svih žalbenih razloga propisanih odredbom člana 283. stav 1. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH – u daljem tekstu: ZPP ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 5/00, 1/01, 6/02 i 11/05). U žalbi ističe da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da je pravni prednik tuženog preuzeo stvari koje su predmet ovog spora od tužioca i te stvari pravni sljednik, tj. tuženi drži u faktičkoj vlasti, a što u toku postupka nije dokazano. Naime, 1992. godine Izvršni odbor SO B. u saradnji sa SJB B. kao republičkim organom zajednički formira komisiju koja daje nalog da se otvori zlatarska radnja tužioca i sačinjen je zapisnik izuzetih dragocjenosti i zlatarskih mašina. Dragocjenosti (zlato i drago kamenje) predato je u Službu društvenog knjigovodstva (SDK-a) B. kao republičkom organu, a zlatarske mašine su prenesene u L. iz B. Dana 24.02.1994. godine zlato i dragocjenosti preuzeo je CSB B., koji je potom iste predao MUP-u RS – Upravi... u S. Tuženi je istakao prigovor nedostatka pasivne legitimacije, koji prigovor prvostepeni sud nije prihvatio i na taj način je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka. Međutim, iako su predmetne stvari predate Republičkom organu RS, prvostepeni sud je pogrešno zaključio da se stvari tužioca nalaze kod tuženog. Pored toga, identitet stvari kao ni vrijednost istih nije pravilno utvrđena, a nalaz vještaka zlatarske struke zasnovan je na njegovom ličnom viđenju vrijednosti zlata i dragog kamenja. Međutim, iako se navedene stvari nalaze u faktičkoj vlasti Republičkog organa RS, a tužilac u toku prvostepenog postupka nije dokazao da tuženi posjeduje te stvari, prvostepeni sud je pogrešnom primjenom odredbe člana 41. stav 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima usvojio tužbeni zahtjev tužioca. U žalbi se dalje navodi da se u ovom predmetu spora radi o specifičnosti obaveze, pošto su stvari izuzete u toku ratne 1992. godine, prije uspostave Brčko Distrikta BiH i ne postoji dogovor sa Entitetima u pogledu te obaveze, a Distrikt ne preuzima obaveze za dugove nastale prije datuma proglašenja Distrikta, pa je shodno tome pobijana presuda prvostepenog suda donesena bez primjene Naloga Supervizora za B. od 13.04.2000. godine.

U odbijajućem dijelu zahtjeva (alternativnog – stav drugi izreke pobijane presude) prvostepeni sud je pogrešno naveo ukupan iznos od 534.785,00 KM vrijednosti predmetnih stvari, umjesto iznosa od 434.785,00 KM, na koji iznos su stvari procijenjene.

Tuženi, u žalbi prigovara i načinu na koji je prvostepeni sud utvrdio visinu troškova parničnog postupka, pa iz svih navedenih razloga predlaže da se žalba uvaži i prvostepena presuda preinači, tako da se tužilac sa tužbenim zahtjevom kao neosnovanim odbije u cijelosti.

Žalba je osnovana.

Osnovni sud Brčko Distrikta BiH je pobijanom presudom usvojio stvarno-pravni zahtjev tužioca u cijelosti s pozivom na odredbu člana 41. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 11/01), zaključivši da je tužbeni zahtjev tužioca osnovan i u smislu odredbe člana 71. stav 2. Statuta BD obavezao tuženog Brčko Distrikt da tužiocu predmetne stvari decidno navedene u izreci prvostepene presude preda u posjed i slobodno raspolaganje, kao pravni sljednik dijela Općine B. u RS i administrativnih aranžmana B. i R. B. Sa alternativnim zahtjevom za isplatu novčanog iznosa, koji predstavlja vrijednost predmetnih stvari, prema procjeni vještaka zlatarske struke, tužilac je odbijen, a u pobijanoj presudi izostali su razlozi za takvu odluku suda. Međutim, tuženi nema interes da pobija prvostepenu presudu u tome dijelu, osim što ukazuje na grešku tehničke prirode – da je u izreci pobijane presude pogrešno naveden ukupan zbir vrijednosti predmetnih stvari (umjesto iznosa od 434.785,00 KM naveden je iznos od 534.785,00 KM).

Međutim, po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je na utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenio odredbu člana 41. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i nepravilno zaključio da je tuženi Brčko Distrikt odgovoran za predmetne stvari tužioca kao pravni sljednik dijela Opštine B. u RS i administrativnih aranžmana B. i R. B. u smislu člana 71. stav 2. Statuta BD.

Naime, sasvim je jasna odredba člana 71. stav 2. Statuta BD i uopšte se teritorijalni kontinuitet ranijeg dijela Opštine B. u RS i administrativnih aranžmana B. i R. B. u odnosu na Brčko Distrikt kao (teritorijalnog) sljednika ne dovodi u pitanje.

Ali, u ovom predmetu spora nije riječ o tome, nego pod čijom su ingerencijom bili izvršioci, koji su stvari tužioca iz njegove zlatarske radnje u B. odnijeli iz iste, po čijem nalogu je to urađeno i gdje se te stvari nalaze, odnosno da li su predate organima vlasti u Brčko Distriktu, a iz činjeničnog utvrđenja u prvostepenom postupku slijedi slijedeće:

Zaključkom Izvršnog odbora SO B. broj: 02-120-10-156/93 od 14.08.1993. godine formirana je Komisija u čijem sastavu su bili radnici SJB B. i radnici SO B., čiji zadatak je bio da otvore zlatarske radnje vlasnika, koji su zbog ratnih dejstava na području B. otišli iz B. i da zlatarske mašine sklone na sigurnije mjesto, a dragocjenosti (zlato i drugo kamenje) da deponuju u trezor SDK B. (kasnije Služba za platni promet i finansijsku kontrolu B., a sada Razvojna banka B.), a što je Komisija i uradila i o tome sačinila Zapisnik SJB Brčko broj: 18-5/02-230-SI/92 od 01.12.1992. godine i Dopuna Zapisnika broj: 18-5/02-230-SI/92 od 23.12.1992. godine, te Zapisnik SJB B. broj: 12-3/02-230-67/93 od 22.06.1993. godine.

Zlatarske mašine tužioca sklonjene su u magacinski prostor Robne kuće, a potom u depozit L. u B. (dopis SJB B. upućen Osnovnom javnom tužilaštvu B. broj: 12.3/02-230-219/94 od 30.08.1994. godine), a zapisnik o tome sačinjen je naknadno (zapisnik SJB B. broj: 12-3/03-230-67/93 od 22.06.1993. godine). Prenos tih stvari iz magacina RK B. u depozit L. u B. izvršila je za to posebno formirana Komisija SJB B. (Rješenje SJB B. broj: 43/94 od 17.08.1994. godine).

Na osnovu Zaključka Izvršnog odbora SO B. broj: 02-120-10-156/93 od 14.08.1993. godine imenovana je Komisija koja je dragocjenosti (zlatu i drugo kamenje) iz trezora SDK-a B. preuzela i iste deponovala u trezor J. u B. (zapisnik SDK B. – Službe za platni promet i finansijsku kontrolu Filijala B. broj: 01-727/93 od 16.08.1993. godine i Zapisnik od 17.08.1993. godine sačinjen od iste Komisije u prostorijama J. u B.). Dana 14.02.1994. godine stigla je naredba iz Centra službi bezbjednosti B. (u daljem tekstu CSB B.) broj: 12-1/02-2-664/94 od 14.02.1994. godine da se iz trezora J. izuzmu dragocjenosti i iste deponuju u depozit CSB B. Postupajući po toj naredbi tri radnika CJB B. su dana 22.02.1994. godine preuzeli iste iz J. u B. i deponovali u depozit CSB B., odakle su predmetne stvari od strane novoformirane Komisije od tri člana preuzete iz CSB B. i predate u MUP RS - Upravi za materijalno-finansijske poslove i zadatke S. na P., a što slijedi iz Zapisnika MUP-a RS broj: 07/2-01-36/94 od 24.02.1994. godine.

Dakle, nije sporno da su dragocjenosti iz zlatarske radnje tužioca u B. (zlatu i drugo kamenje) još u toku 1994. godine odnesene iz B. u S. na P., kao i zlatarske mašine koje su iz L. u B. prenesene na teritoriju RS (navodi punomoćnika tužioca na ročištu dana 04.06.2003. godine kod prvostepenog suda).

Naime, tužilac koji traži povrat navedenih stvari dužan je da dokaže da su iste preuzeli organi vlasti u Brčko Distriktu nakon uspostave teritorije Brčko Distrikta (nakon 08.03.2000. godine), a on to nesumnjivo nije dokazao, pa zato ne može od tuženog Brčko Distrikta da traži predaju u posjed istih, pošto Brčko Distrikt bez obzira na teritorijalno sljedništvo ranijeg dijela Opštine B. u RS i administrativnih aranžmana B. i R. B. nije odgovoran za iste i pogrešno se prvostepeni sud pozvao na odredbu člana 41. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko Distrikta, kada bez tri kumulativno ispunjena uslova (pravo vlasništva tužioca na tim stvarima, faktička vlast tuženog na istima i individualna određenost stvari koje traži), koja je tužilac kao vlasnik dužan da dokaže, ne može se obavezati Brčko Distrikt da preda navedene stvari, koje nikada nisu ni bile u njegovoj faktičkoj vlasti, odnosno tužilac na kome je takva obaveza nije to dokazao u toku prvostepenog postupka, nego iste može da traži samo od onog ko te stvari posjeduje, odnosno protivvrijednost istih, ukoliko ih je držalac (posjednik) u međuvremenu otuđio.

Kako je na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je donio pobijanu presudu, to je žalbu tuženog Brčko Distrikta BiH kao osnovanu valjalo uvažiti i istu presudu preinačiti, te odlučiti kao u izreci ove presude, a na osnovu člana 301. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Lucić Josipa